

ลบสระหน้าลักษณะที่ ๔

สระหน้า สระหลัง

สระที่สุดของศัพท์หน้า เรียกว่า สระหน้า สระหน้าของศัพท์หลัง เรียกว่า สระเบื้องปลายหรือสระหลัง ตตรุอ อยู่

เมื่อสระทั้ง ๒ นี้ ไม่มีพยัญชนะอื่นคั่นในระหว่างลบได้ตัวหนึ่ง ถ้าพยัญชนะคั่น ลบไม่ได้

ถ้าสระหน้าเป็นที่ฆะ สระหลังเป็นรัสสะ ไม่มีพยัญชนะสังโยค ให้ลบสระหน้า ที่ฆะสระหลัง

เช่น สทฺธา + อธิ สระหน้า คือ อา ของ สทฺธา เป็นที่ฆะ สระหลัง คือ อี ของ อธิ เป็นรัสสะ ไม่มีพยัญชนะสังโยค ลบสระหน้า คือ อา ของ สทฺธา เป็น สทฺธ แล้วที่ฆะสระหลัง คือ อี ของ อธิ เป็น อีธ ต่อเป็น สทฺธีธ

ตถา + อุปมํ

ตถา+อุปมํ สระหน้าเป็นที่ฆะ สระหลังเป็นรัสสะ ไม่มีพยัญชนะสังโยค ให้ลบสระหน้า คือ อา ที่ที่สุดของตถา เป็น ตถ แล้ว ที่ฆะสระหลัง คือ ที่ฆะ อุ ที่ อุปมํ เป็น อุปมํ ต่อเป็น ตถูปมํ

สเจ + อัย

สระหน้าเป็นที่ฆะ สระหลังเป็นรัสสะ ไม่มีพยัญชนะสังโยค ให้ลบสระหน้า คือ เอ ที่ที่สุดของ สเจ เป็น สจ แล้ว ที่ฆะสระหลัง คือ อ ที่ อัย เป็น อาย ต่อเป็น สจาย

ตทา + อหฺ

สระหน้าเป็นที่มะ สระหลังเป็นรัสสะ ไม่มีพยัญชนะสังโยค ให้ลบ
สระหน้า คือ อา ที่สุดของ ตทา เป็น ตทฺ แล้ว ให้ที่มะสระหลัง คือ อ ที่
ต้นของ อหฺ เป็น อาหฺ นำไปต่อเป็น ตทาหฺ

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. ตฤปมฺ เป็นสนธิอะไร ตัดและต่ออย่างไร?
๒. สจายํ เป็นสนธิอะไร ตัดและต่ออย่างไร?
๓. อสนฺเตตฺถ เป็นสนธิอะไร ตัดและต่ออย่างไร?
๔. อิทาเนวาทํ เป็นสนธิอะไร ตัดและต่ออย่างไร?
๕. อากโตมฺหิ เป็นสนธิอะไร ตัดและต่ออย่างไร?